

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון קכ"ט, פרשת וישלח תשפ"ב

שלחן שבת עם האור החיים

מה בין שינוי שם אברם לאברהם לשינוי יעקב לישראל

יעקב' שאמר בתחילה מיותרות, שהרי הדבר ידוע שעד עתה היה שמו 'יעקב', אלא ודאי שהתכוון לומר לו 'שמך יעקב' ושם זה יהיה קבוע לך ולא ישתנה לעולם, ואם כן בהכרח יש לפרש שמה שנאמר אחר כך 'לא יקרא שמך עוד יעקב', אין פירושו ששם זה לא יהיה שמך כלל, אלא פירושו שלא יהיה זה שמך היחיד. אך אצל אברהם לא נאמר לו לשון זו 'שמך אברם' אלא תיכף נאמר לו 'לא יקרא עוד את שמך אברם', ולכן סברו חז"ל שאין ללמוד מיעקב, אלא יש לפרש כפשוטו, שאין לקרוא לו עוד בשם זה.

אולם עדיין לא נתבאר טעם החילוק ביניהם, מדוע אכן אצל אברהם נעקר שמו הראשון לגמרי ואצל יעקב לא נעקר שמו.

שמות בשורש הנשמות

ונראה לבאר, על פי מה שידוע ששמות האנשים הניתנים להם על ידי אבותיהם, מורים על שורש נשמותיהם, והם השמות שניתנו לנשמות הללו בעולם העליון על ידי הקב"ה, וכפי שדרשו חז"ל ששם אדם מורה על מהותו מהפסוק (תהלים מו, ט) 'לְכֹן חָזוּ מַפְעֻלוֹת ה' אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ' אל תקרי שמות אלא שמות, כלומר, שהקב"ה נותן בלב האדם אשר בארץ לקרוא לבנו באותו השם שבו נקראה הנשמה בעולם העליון, והוא השם הראוי לו.

שם הנפש 'יעקב' לא ישתנה

ולפי זה מובן היטב החילוק שבין אברהם ליעקב, מאחר והשם 'ישראל' הוא שם אחר לגמרי מהשם 'יעקב', ולא יתכן שהשם 'יעקב' יעקר לגמרי, שהרי הוא השם שניתן לו על ידי אביו יצחק, וודאי הוא שמו הראוי לו ולנשמתו, לכך גם לאחר שאמר הקב"ה שמעתה יהא שמו ישראל, מכל מקום לא נעקר שמו הראשון, אלא רק נוסף לו עוד שם.

שם 'אברם' כלול באברהם

מה שאין כן אצל אברהם, שהשם 'אברם' כלול בתוך השם 'אברהם', ולכך אפשר לעקור את השם הראשון לגמרי, לפי שהוא נשאר גם בשם השני, ואין כאן עקירת שם הנפש. ויש לרמוז ענין זה במה שנאמר בפסוק (דברי הימים א' א, כז), 'אֲבָרָם הוּא אֲבָרָהֶם', כלומר שמאחר והשם 'אברם' נמצא וכלול בשם 'אברהם' לכך אפשר היה לעקור את השם אברם לגמרי, ומעתה אינו נקרא אלא בשם אברהם.

עפ"י אור החיים (לה, י);
חפץ ה' (ברכות יג. ד"ה שאני).

ויאמר לו אלקים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב פי אם
ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל (בראשית לה, י).

שינוי שם אברהם ויעקב

לשניים מאבותינו שינה הקב"ה את שמם, הראשון הוא אברהם אבינו, שבתחילה היה שמו אברם, ולאחר מכן אמר לו הקב"ה (בראשית יז, ה). 'ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם', והשני הוא יעקב אבינו, שבתחילה נקרא יעקב, ולאחר מכן אמר לו הקב"ה 'לא יקרא עוד שמך יעקב כי אם ישראל יהיה שמך'.

אולם בעוד ולגבי אברהם שנינו בברייתא (ברכות יג, א) 'כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה', כלומר שנשתנה שמו לגמרי עד שאסור לקרואו עוד בשמו הראשון, אצל יעקב לא מצינו איסור זה. ויש להביא: א. מנין למדו חז"ל שאכן יש חילוק בין שינוי שמו של אברהם לשינוי שמו של יעקב. ב. מהו טעם החילוק ביניהם.

ואכן לגבי מקור החילוק בין אברהם ליעקב, מצינו בגמרא (שם) ששאלו מדוע הקורא ליעקב יעקב אינו עובר בעשה, כמו שהקורא לאברהם אברם עובר בעשה. ותירצו, שלגבי יעקב אנו מוצאים (בראשית מו, ב) שהקב"ה חזר וקראו ליעקב בשם יעקב גם לאחר שנשתנה שמו לישראל.

יעקב לא מלמד על אברהם

אלא שעדיין יש לברר מנין לנו לחלק בין אברהם ליעקב, הלא בשניהם נאמר אותו הלשון 'לא יקרא שמך', ואם כן היה לנו ללמוד שכשם שאצל יעקב אין הפירוש ששם זה נעקר לגמרי ואסור לקרואו בשם זה, אלא רק התווסף לו שם נוסף, וכפי שאנו רואים שהקב"ה חזר וקרא לו בשם יעקב, כך יש לומר גם אצל אברהם, שאין איסור לקרואו בשמו הראשון, אלא רק שמעתה יש לו שם נוסף והוא 'אברהם'.

'שמך יעקב' לעולם

ויש לתרץ, שחז"ל למדו כן מכך שאצל יעקב פותח הקב"ה את דבריו ואומר לו 'שמך יעקב' ורק לאחר מכן אומר לו 'לא יקרא שמך עוד יעקב', ולכאורה תיבות 'שמך

אור הישועות

ישועות, סיפורים ועובדות נפלאים
בזכות רבינו

לקחתי מונית ספיישל הגעתי לציון הק' ופרצתי בבכי, ואמרתי רבינו הק' אין לי שום זכויות, אבל כאחד שלומד מידי שבוע את דברי תורתך הק', אני מרגיש כבן אצל אביו ואני מתחנן אליך שתפעל לי ישועה שלא יצטרכו לעשות את הניתוח - על אף שזה נגד הטבע, אבל צדיקים כוחם רב מעל הטבע. התפללתי וביקשתי וחזרתי הביתה.

בינתיים ההכנות לניתוח המשיכו כרגיל, עשו כל מיני בדיקות כהכנה לניתוח, וכבר היה נראה לי שלא הצלחתי לפעול ישועה, אבל התחזקתי שבכל מצב אני נשאר קשור לרבינו האור החיים הק'.

ב"ה למערכת זורמים כל העת ישועות ורפואות שנושעו בזכות רבינו האור החיים הק', לפניכם מכתב שהגיע בימים אלו מפי בעל המעשה, והנה היא לפניכם ככתבו וכלשונו:

לכבוד

מערכת אור הישועות מהרה"ק בעל האור החיים
שלום וברכה!

בהתרגשות רבה אני רוצה לשתף אותכם בישועה פלאית שהייתה לי בזכותו של רבינו הקדוש זי"ע.

ב"ה אני זוכה מידי שבוע ללמוד את האור החיים הק' על הפרשה, ובעקבות כך אני מרגיש קשר פנימי ועמוק לאור החיים הק'.

לפני כחודש, הייתי עם תינוק אצל רופא, ובעקבות איזה סיבוך הרופא טען שיש צורך דחוף לנתח את התינוק בניתוח מורכב ומסובך שמצריך אשפוז של שבוע ימים.

אחרי התייעצויות עם רופאים, היה נראה שאין ברירה, וקבענו תור לניתוח.

היה זה ביום שישי ב-8.00 בבוקר החלטתי שאני נוסע לציון האור החיים הק', בלי להודיע לאף אחד.

לקחתי מונית ספיישל הגעתי לציון הק' ופרצתי בבכי, ואמרתי רבינו הק' אין לי שום זכויות, אבל כאחד שלומד מידי שבוע את דברי תורתך הק', אני מרגיש כבן אצל אביו ואני מתחנן אליך שתפעל לי ישועה שלא יצטרכו לעשות את הניתוח - על אף שזה נגד הטבע, אבל צדיקים כוחם רב מעל הטבע. התפללתי וביקשתי וחזרתי הביתה.

בינתיים ההכנות לניתוח המשיכו כרגיל, עשו כל מיני בדיקות כהכנה לניתוח, וכבר היה נראה לי שלא הצלחתי לפעול ישועה, אבל התחזקתי שבכל מצב אני נשאר קשור לרבינו האור החיים הק'.

הגיע יום הניתוח הסבירו לנו שתהליך הניתוח מורכב, שמחדירים אחרי הרדמה לגוף התינוק מצלמה שבודקת את המוקם, ואם רואים שיש צורך ממשיכים לניתוח המורכב.

בבוקר מסרנו את התינוק לרופאים שהכניסו את התינוק לחדר ניתוח, האמנתי בכל רגע שהנס יכול לקרות, ולא איבדתי את האמונה המשכתי להתפלל ולבקש.

ואז קרה הנס הגדול, אחרי חצי שעה הרופא המנתח יוצא מחדר ניתוח, ואומר לנו סליחה! טעינו! אין צורך בניתוח, בדקנו עם המצלמה היה לנו טעות....

אתם משוחררים הביתה!!!....

פרצתי בבכי, ומייד אמרתי אז רבינו הק' כן פעל לנו ישועה, גדולים צדיקים במיתתם יתיר מבחייהם.

מכאן תצא הקריאה לכל עם ישראל לאמץ את תרופת הפלא ושמה ספר האור החיים הק' ולא לאבד לרגע אחד את האמונה בה' ובעבדיו הצדיקים, לישועת הכלל והפרט.

י. ל. בני ברק

השם המלא - שמור במערכת

באור ההלכה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

כשיש לו ע"ז האם חייב דוקא לאבדה, או מספיק לבטלה ע"י עכו"ם

ומשמשיה משכם עד שנתבטלה והותרה להם, שהעכו"ם מבטל עבודה זרה בעל כרחו, אבל יעקב אבינו צוה להסיר אותה לטהרת הקדש שיהיו ראויים לעבוד את השם ולהקריב לפניו קרבן, כאשר צוה להם בטבילה וחלוף הבגדים, והיה די להם בקבורה, ולכן טמן אותם תחת האלה במקום שלא יעבד בו ולא יזרע, יעו"ש.

ובספורנו הוסיף וז"ל: "... מ"מ הסירו אותם מקרבכם עתה בלכתנו לבית אל כדי שתרחק מלבכם כל מחשבת ע"ג, יעו"ש. לפי דברי הרמב"ן והספורנו עולה שאע"פ שמותר לאבד ע"ז, מכל מקום לפעמים יש בזה חסרון, כי חסר כאן קדושה, או שעלולים לקרב ללב מחשבת ע"ז. אמנם כל החסרון בקדושה הוא רק כאשר הלכו לדבר עם ה', שהרי לפני כן יעקב אבינו לא אמר לבניו להטמין את הע"ז, וכמו כן לאחר שנגלה אליהם ה', הם חזרו ולקחו את הע"ז שבוטלה, כמבואר בנצי"ב (שם) שפירש כפירוש הרמב"ן, והוסיף שהסיבה שטמנם יעקב ולא שרפם, הוא כדי לחזור ולטמלם לאחר שיצאו מבית אל, וכמו כן רבי אלעזר הקפר לקח את הע"ז לאחר ביטולו.

מאידך יעוין באור החיים שכתב שיעקב רצה ליסע מהמקום ההוא, וחדש שמה יקחו בידם מאלהי העמים ויהיו ברשותם ולהיות שלא היו עמהם מהאומות שיבטלו אותם קודם שייבואו לביתם אין להם ביטול על ידי ישראל, יעו"ש. הרי שבאמת רצה לבטל את הע"ז, אלא שלא היתה אפשרות בידו לבטל באותה שעה, ולכן הטמין. וכעין זה כתב בפנים יפות שיעקב הטמין את הע"ז כדי לבטלו לאחר זמן.

נמצא לפי דברי האור החיים והפנים יפות, שאין מניעה מלבטל לכתחילה את הע"ז במקום לאבדו (ועיי"ש בחשוקי חמד מה שהאריך בזה).

שאלה מעניינת עלתה על שולחן הפוסקים, ישראל שיש בידו עבודה זרה, שקיבלה מסוחר עשיר עובד גילולים ועדיין לא התכוון לזכות בו, האם חייב דוקא לאבדה כמו שנאמר בתורה (דברים יב, ב) "וְאֲשֶׁרֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּן בְּאֵשׁ, וְפָסְלֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּגְדְּעוּן", או שמא מספיק שיתננה לעובד גלולים שיבטלה ושוב אינה ע"ז ולא צריך לאבדה?

בספר חשבונות של מצוה לרבנו האדר"ת (מצוה תלו) הביא משם חתנו די"ל דעדיף דוקא בביטול, משום לתא דבל תשחית. וכתב על כך האדר"ת: ויפה הביא ראייה מהא דדוד המלך ע"ה שביטל ע"ז ע"י עכו"ם יעוין במסכת ע"ז דף מד ע"א, יעו"ש.

אמנם בספר חשוקי חמד (ע"ז מד, א) העיר על ראייה זו על פי מה דברי מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, ששנשאל וכי חסרו כתרים לעטר בהם את דוד מלך ישראל, ולמה הכתירוהו בכתר בני עמון שהיא ע"ז. והשיב שהיה בזה תיקון גדול לעולם, שמקור הטומאה הפך להיות כתר של קדושה. וגם בגמרא נאמר עדות היא לבית דוד, שכל הראוי למלכות הולמתו, ואם כן אין ראייה למה לא שרפו את הכתר, משום שהיה צריך לה, לתקן תיקונים גדולים, וגם להיות עדות לבית דוד אבל עדיין לא שמענו לכל מקום שעדיף לבטל את הע"ז מלשרפה.

והנה לכאורה יש להביא ראייה ממה שנאמר בפרשתנו (לה ב - ד) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל בִּיתוֹ וְאֶל כָּל אֲשֶׁר עִמּוֹ הִסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר בְּתַכְכֶּם וְהִטְהַרוּ וְהַחֲלִיפוּ שְׂמֹלֵתְכֶם... וַיִּתְּנוּ אֶל יַעֲקֹב אֶת כָּל אֱלֹהֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאֲזִנֵיהֶם, וַיִּטְמְנוּ אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֲלֹהִים אֲשֶׁר עִמָּם. והקשה הרמב"ן הרי עבודה זרה ומשמשיה אינן מן הנקברים, אלא צריך שיהא מפרר וזורה לרוח או מטיל לים כמבואר בע"ז דף מג ע"ב. ותיירץ הרמב"ן [וכן תירץ ברבינו בחיין] שבני יעקב לא לקחו עבודה זרה

חידה שבועית:

לא יקרא שמה עוד יעקב פי אם ישראל יהיה שמה וגו' (בראשית לה, י).

מהו תמצית תירוצו של רבינו האור החיים לבאר מדוע כל הקורא אברם עובר בעשה, משא"כ ביעקב אבינו אף שקיבל שם ישראל מותר לקראו יעקב?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבריש הגליון.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'באור החיים'. פרקי חיים ותולדות איש האלוקים, רבינו האור החיים זי"ע. עם איורים, תמונות ומסמכים נדירים, השופכים אור על חי רבינו ומאורעות התקופה.

דבקים בתורת ה'אור החיים'

חשוון
שנת ה'תשע"ז
ביטול יום דבר
ביומו

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים זי"ע
חידושים והנהגות להלכה
קטעים מותאמים לענייניו של יום על פי סדר השנה
דברי הדרכה ומוסר
מעשיות מחיי והליכות רבינו אור החיים
מצוות מותרות ג' במשנת רבינו
מדור שבחי חיים

מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

מעורר בכל אחד מישראל אהבה ויראה להקב"ה

"הלא כל דבריו כאש שלהבת שברוח הקדש נאמרו, וכל חיבוריו הקדושים באש שחורה על גבי לבנה נחרטו, וקדושתם מסגלת לכל נפש מישראל, למצא בה דברי חפץ ולעורר אהבה ויראה לא-ל, ובכל מקהלות ישראל נוסעים לאורו הגדול, כי הוא לנו מעוז ומגדול".
(האדמו"ר רבי דוד חי אבוחצירא שליט"א בהסכמתו לספר "באור החיים")

לא נכנס לשלחן בליל שבת עד שסיים ה'אור החיים' על הסדרה

ספר כ"ק האדמו"ר ראי"ה מקופיטשניץ זי"ע: מסורת היא בידם של חסידי טשורטקוב, כי הרה"ק רבי דוד משה זי"ע לא היה נכנס אל השלחן בליל שבת קדש עד אשר למד את כל ה'אור החיים' על הסדרה, וכפי אריכות ה'אור החיים' באותה סדרה ידעו כמה יתעכב עד בואו לשלחן.

(גר ישראל ח"ב עמ' קכו.)

מאיר עיניים בתורה הקדושה

הרה"ק רמ"מ זצוקללה"ה מדעעש כתב בהנהגותיו, 'ללמד בכל שבוע פרוש רש"י על הסדרה ולדקדק בו בעיון היטב מה דאפשר כי הוא קדשי קדשים, ואף אם לא תגמר כל הסדרה עם פרוש רש"י באותו שבוע לא תחוש כל כך רק שיהיה בעיון, וספר 'אור החיים' או ספר 'האלשיך' או ספר 'כלי יקר' או ספר 'באר מים חיים' בהם תשתעשע והם יאירו עיניך בתורה הקדושה'.

(הנהגות טובות דרכי צדק, יט)

סגולה לבנים

היה מעשה שעבר הרה"ק רבי פנחס מקאריץ על יד בית אחד, ואמר כי הוא מרגיש בבית זה אור גדול, וכאשר נכנס לתוכו מצא בפנה אחת את הספר 'אור החיים' על התורה. אחרי שלמד בו אמר: 'אני מכיר במחבר זי"ע שלא היו לו בנים, ואת כל כח הפורה שלו הוא הניח בספרו זה'.

(סיפורים מקוריים, שפתי צדיקים ח)

להקדים לקנות ספר אור החיים קודם לטלית ותפילין

מזונו של האדם, מקור חיותו ולחמו של האברך הוא הלמוד בספר "אור החיים" הקדוש, כך היה שגור על לשונו של הרה"ק רבי שמעון נתן נטע מלעלוב זי"ע. לא רק זאת, היה מוסיף הרבי ואומר בשם צדיקים, מי שאין ידו משגת, צריך להקדים ולרכוש חומש עם אור החיים מאשר להקדים ולקנות טלית ותפילין, ומדוע? משום שטלית ותפילין יכול הוא לשאל מחברו, ואלו חמשים עם 'אור החיים' אינם מצויים אצל כל אחד.

(סידור תפלה לדוד - לעלוב)

מאיר את הנשמה

הרה"ק רבי אברהם מסלונים ז"ל היה רגיל לומר, כי שני ספרים מסגלים ביותר להאיר אור רוחני על האדם, ואלו הן: ספר הזוהר הקדוש וספר 'אור החיים' הקדוש, כי הם מאירים את נשמת האדם ואת עיניו.

(באר אברהם, עמוד שלה)

ספר 'אור החיים' מסגל להשפיע גם היום על כל אחד מישראל

אמר הרה"ק רבי אברהם מתתיהו משטפנשט זי"ע: 'בימינו אלה מסגל הלמוד בספר אור החיים להשפיע על נפש הישראלי יותר מהלמוד בזהר הקדוש, כי דברי הזוהר הקדוש מעלה ומרים את האדם שזכה כבר לחלק ה'נשמה', וזה דבר שאינו שכיח בהרבה, אך באנשים יקרי הערך. והאור החיים הקדוש מדבר ומשפיע על האנשים שיש בהם בחינת רוח ונפש, שהוא נמצא בכל אחד מישראל גם היום'.

(גר ישראל ח"ב עמ' קכז)

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההכנה בפירוש הקדוש יוצאין מבין 'אור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

אז אך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 033-100-000
מקישים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר יקבל ב"ה ש"י מיוחד.

חייגו:
073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון
רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה

לפרטים: 02-8043333